

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.666.

Usodna ura Hrvatske.

Prišlo je do trčenja. Matematična, logična posledica zgodovine dveh dežel. Hrvatje so bili od nekdaj zelo dobri upravitelji javnih zadev. Specializirali so se za javno avtonomijo. Ravno tako pa so bili od nekdaj prav slabi politiki. Sam položaj obrambe nikdar ne more nadomestiti aktivne in pozitivne politike. Čim treba konstruktivne politike, Hrvatje odpovedo. Tako je trošil tekom celega 19. stoletja po avstro-ogrske poravnave (delu genialnega Madžara Franca Déaka) del Hrvatske čas za vztrajanjem pri zahtevi, da se razmerje do Ogrske izboljša, kar je bilo popolnoma zaman, ker je drugi del tudi pod vodstvom Ante Starčevića zasledoval politiko stare negacije z abstraktnimi teorijami Hrvatske, ki naj bi bila zvezana samo z Dunajem, ali eventualno s Pešto, toda z izključitvijo srbskega elementa!

Oko državne oblasti bi bilo moralo to globoko razliko takoj uvideti in postaviti v službo nacionalnodržavne enote. Treba je bilo obdržati politično moč v roki, da se država po svojem stavu ne razdruži in obenem pustiti upravni oblasti, v koje pogledu je vsak narod najobčutljivejši, proste roke. — Žalibog se tako ni ravnilo. Kar je še huje, ravnilo se je baš nasprotno. Kajti medtem ko so se beograjski merodajni faktorji samo politično angažirali in dopuščali koncesije dostikrat tam, kjer je bila enotnost državnega ustroja v nevarnosti, ko so kazali na primer napram kmečkemu gibanju in njegovim voditeljem preveliko potrpežljivost, je položil Beograd na drugi strani svojo roko na celokupni upravni aparat, ko je vztrajal na tem, da si izenači Hrvatsko potom metod, štorčljajajočega delovnega načina, inkompetence, moralne labilnosti in strankarske zagrizenosti svojega lastnega upravnega osebja.

V tem momentu leži vse težišče hrvatskega vprašanja. Srbijo, ki je ni mogla premagati nobena politična in triga, nobena oborožena sila, ker se je po porazu čudovito pomlajala, je zapustila psihologija. Veliki vojaki, večji politiki (ki so smatrali politiko kot metodo za iskanje pripravne kompromisne formule, potem katere treba prijeti življenje od dinamične strani), toda slabi psihologi. Tako bi se lahko glasila definicija Srbije. In to pomanjkanje psihološke analize je posledica še vedno jakih političnih instinktov, ki so se razvili pod stoletja trajajočim turškim gospodstvom, še vedno popolnoma razčlenjenega socialnega obilježja, opustitve življenja v zadrukah, despotičnega značaja vseh političnih ljudi v Srbiji, in morda vseh Srbov sploh, ki vidijo samo sebe in se ne brigajo za analizo duše svojega bližnjega. Tako je postala iz najdružabnejše najbolj individualistična in egocentrična dežela. Treba tudi omeniti, da je dolgo trajno življenje v okviru zaprtih mej pospeševalo pomanjkanje zanimanja za ono, kar je živelo in trpelo onstran granice. V večnem boju za svojo neodvisnost, brez časa in sredstev, da se seznanijo s sosednimi deželami, v skoraj popolnem nepoznavanju parlamentarne zgodovine, ki se je razvijala v Hrvatski in Dalmaciji v tangenti evropskega zapada, so si srbski politiki zamislili ujedinjenje zelo primitivno kot popolno izenačenje v tipu ultrademokratskega strankarskega režima in ne kot harmonično udejstvovanje različnih temperamentov in navad.

Ustvariti se je moral z ustavo ali brez nje ugoden trenutek. Bilo bi potrebno, da bi se v začetku postopalo

zelo previdno in da bi se bila obdržala ne samo banska čast, nego tudi hrvat. sabor, ki šteje toliko sijajnih osebnosti, in sicer z le malo skrajšano kompetenco. In to tako dolgo, da bi se duhovi privadili na idejo prenestitve državnega centra iz Dunaja in Pešte v skupno novo jugoslov. metropolo. — Skleuile so se pač pogodbe in bila je uničena neodvisnost črnogorskega državnega mehanizma. Toda slučaj ni isti. Črnogorci so poleg svoje absolutne neodvisnosti obdržali tudi popolno skupnost cerkve, pisave, šeg in moralnege tipa s Srbi. Črnogorska uprava je bila poleg srbske najprimitivnejše kakovosti. Odstraniti se je morala dinastija, ki ni prenesla samo v notranje razmere dežele, nego tudi v svoje odpošaje z inozemstvom nevaren dualizem. Toda, kakor paradokso tudi zveni, ravno radi tega, ker je bila Hrvatska neodvisna, se je moralo z njo liberalneje postopati.

Pomanjkanje takta v občeivanju s prebivalstvom, monopolizacija uprave potom gotovih beograjskih krogov, ki niti niso nosili znakov čistega srbstva, upravni nered in nemarnost, prirojena bolezen neresenja in neodgovornost, potreba, da se je moralo radi vsake bagatele letati v Beograd, čakanje v mestu, težkoče železniških zvez (človek si komaj predstavlja, v koliki meri uplivajo te materijalne malenkosti na čustva mas), odpustitev starega upravnega osebja in nadomestitev z novim, nezmožnim in izbranim po strankarskih vidikih, pogosti slučajni uradniške korupcije — vsi ti momenti so ustvarili neznošno, mračno atmosfero nezaupljivosti napram Beogradu, nezaupljivosti, ki je bila inspirirana potom inozemskih svetovalcev in usmerjena v nevarnem pravcu.

Progresivno obrekovanje je prešlo do javnega spora in Hrvatska je potegnila za seboj tudi druge dežele, del Bosne in SLOVENIJO, posebno slednjo, ki kot periferna in beograjski intervenciji odročna zemlja ni imela toliko vzroka za pritožbe. — Tako je splošno jugoslovansko vprašanje povzročilo komplikacijo v hrvatskem. Toda že pred slovensko defekcijo je došlo do velike cepitve. Tokrat je prišla od zapada.

Notranji in zunanji položaj dežele je brezpogojno zahteval skorajšnjo določitev ustave. Lahko bi se bila našla prehodna formula. Lahko bi postala ustava kraljevine Srbije ustava nove države, ohranjujoč upravne izjeme, kakor so bile utemeljene v avtonomijah posameznih dežel. Tako bi ravnila dežela, ki je bila v manjši meri izpostavljena napadom od zunaj in najnevarnejšemu delovanju pristašev starega režima. Morda bi bila i Jugoslavija lahko tako postopala, ko je vendar imela Srbija v obliki svoje brezprimerne armade paladij v rokah. Toda javni faktorji so se odločili za takojšnjo proklamacijo nove ustave, akoravno je večina hrvatskih narodnih poslancev pod vodstvom Stjepana Radića po volitvah 1. 1920 odklonila aktivno sodelovanje in se branila iti v Beograd. (Republikanski program Radićeve stranke ni nikakega političnega pomena, ampak je samo opozicijska etiketa, ker je izmed vseh jugoslovanskih dežel baš Hrvatska najbolj monarhistična, kakor so to vsi dogodki do 1. 1920 jasno pokazali.)

Ta apolitični in v istini usodni korak postavlja vse napake in slabosti srbskega režima v osončje. Te napake so bile rezultanta neizkušenosti in zgodovinskih okoliščin, ki bi se bile z aktivnim sodelovanjem vseh delov nove državne enote dale odpraviti. — Toda apolitični način reševanja od strani

hrvatskih politikov, ki so se prepustili vodstvu moza, ki našemu času absolutno ni bil dozorel, je ogrožal obstoj državne enote same in je pustil vsem mogočim in nemogočim intrigam prost pot, s tem da je oviral in otežkočal odporo silo na zunanji, ureditev razmer, odstranitev napak, ki jih je zagrešila državna uprava, in polet in napredek v vseh granah javnega udejstvovanja.

Pomanjkanje politične vzgoje, šibko zaupanje v lastno moč, razen v pasivni resistenci, atavistični, procesov željni duh so se zakleli, da izvrši Hrvatska niz moralčnih samomorov in prepusti parlamentarno vodstvo oni deželi, kateri je očitala, da družji v sebi vse moči. Nečuvstva politična slepota! Mesto da bi stopili, če že ne pred, pa vsaj po proklamaciji ustave, ki so jo pomagali ustvariti Hrvatje z lastno abstinenco, takoj na licu mesta v boj in si izvojevali iz parlamentarnega obilježja vsa mogoča sredstva za končno ureditev državnih razmer in odnosov z drugimi pokrajinami, mesto da bi pričeli borbo, so se odločili Hrvatje za procesiranje. No, ta proces traja še vedno. Hrvatska si je osvojila golo, negativno politiko z vsemi posledicami v znamenju defetistične politike Ante Starčevića. Kaj sedaj?

Ustava je centralistična. Nič več in nič manj kakor vse druge ustave. Toda ona ne nudi razvoju teritorialnih uprav zadostnih možnosti. Odprava zgodovinskih enot je bila potrebna, toda tudi ona bi se bila mogla potom kompenzacijski široko avtonomijo simpatično provesti, pri čemur bi se bile posamezne nekdanje pokrajine za njihovo okrnjeno samoljublje v realnem življenju lahko odškodovale.

Okolnost, ki bi opravičila prenatrjeno dovršitev ustave, je sledeča: Vsako federalistično gibanje se je moralo že v kalu zatreti. To je ustava brez pridržkov dosegla. Kajti eno je nemogoče, dejstvo, ki niti za ceno najradikalnejše perturbacije ne bi smelo nastopiti, namreč ustanovitev malih avtonomnih držav pod okriljem velike države. Federalistična ustava jugoslovanske države bi bila znamenje njenega pogina. Niti eden vzrok ne govori za federalizem v Jugoslaviji, pač pa pričajo številni vzroki proti njemu.

Splošno pomanjkanje višje politične izobrazbe je prvi vzrok. Poleg tega neenotnost, ki je produkt razlike v veri, šegah in navadah, pisavi in moralnih lastnostih, možnost krepkega uplivanja v gospodarsko nezačrtanem obilježju, omejeno medsebojno poznavanje in skromni obošajji med posameznimi deli, zemljepisne tvorbe posameznih dežel, vztrajni napori vsake pokrajine, da postane središče, medsebojna ljubosumnost, nerazvita kultura — vse to sili Jugoslavijo, da zavrne federalizem in državno oblast čimbolj centralizira.

Kako stopnjo zavzema politična izobrazba v Hrvatski? Ali je v stanu opravičiti federalizem stališče v državi? Ta izobrazba je enaka ničli. Dejstvo samo, da zamore kmečki demagog prestopiti vso inteligenco in očvrti integralno Starčevićovo tezo: »nepripravnost«, podkrepjeno z nekaterimi obrabljenimi demagoškimi potezami, kakor sta odpoved plačevanja davkov in vojaške dolžnosti — to dejstvo samo pričča o globoki krizi v deželi. Nemožnost, pogajati se z vodjo takozvane republikanske seljačke stranke, je razvidna. Njegovih protislovij je že brez števila. Sedaj z Beogradom, potem brez njega, z Italijo in proti njej, integralna republika in federativna, diplomatski razgovori in otvorjena revolucija — liki kalejdoskop se menja njegove ideje in človek ne ve, čemu bi se bolj čudil,

ali neskončni naivnosti hrvatskih kmetov ali nezmožnosti višjih slojev, da se poprimejo praktičnega programa in aktivne, jasno usmerjene politike. Kdo si upa izročiti federativno oblast deželi, ki je zelo nadarjena in stoji na visoki kulturni stopnji, ki pa trpi na popolnem pomanjkanju političnega duha? Pri tem niti ne mislimo na zunanje politične nevarnosti, ki jih jasno dokumentirajo razlikovite spomenice, in zahteve, da se naj Evropa vmešava v notranje jugoslovansko vprašanje, ali pa zatrdila večnega prijateljstva z Nemci in pa nasprotnost konstruktivni politiki Male antante. — To gotovo niso garancije za vpeljavo federalističnega sistema.

Kadar se bo odpravila ta opasna nevarnost za obstoj in bodočnost jugoslovanske države, bo napočil čas pravične rešitve hrvatskega in jugoslovanskega vprašanja na podlagi harmoničnega sodelovanja in prostega udejstvovanja vseh elementov v državi. Zadostovalo bo, če bodo vodili težnjo po tej rešitvi izključno višji interesi skupnosti in ne strankarski duh, ki tvori glavni vzrok globoke disharmonije med državno oblastjo in deželo.

K pomirjenju duhov je gotova revizija ustave neobhodno potrebna. — Lahko bi se izvršila z uspehom, toda pod dvema pogoji:

1. revizija mora biti zgolj parlamentaren čin in ne morda zadeva med »narodom« in »narodom« ali »državo« in »državo« (v zadnjem času se namreč pojavljajo tudi take sramotne prikazni, da se dogmo o edinstvu troimenega naroda pobija in postavlja tezo o treh narodih, tezo, proti koji so protestirale vse hrvatske generacije!);
2. predhodna izrecna izključitev federalističnega programa.

S temi brezpogojnimi pridržki bi se zamoglo pristopiti reviziji ustave, pod pogojem, da opusti Hrvatska svojo absurdno pasivno resistenco — po odstranitvi vodstva nepripravnih oseb — da se udeležuje skupne državne graditve v skupnem parlamentu, ki bi nedvomno pridobil na avtoriteti, ako bi se upostavljal demokratični senat. Skupno delo vseh, za skupni cilj, prosto vsakih zahrbtnosti, bi privedlo do miroljubnega tekmovanja, brez kojega ni možna nikaka tvorbenost, nikak razvoj v življenju nacije, postavilo bi pa tudi reformo upravnega ustroja, ki bi bil po veliki večini odvisen od avtonomnih edinic enotne države.

Ne bi bilo znak državniškega mišljenja, ako bi se verjelo, da se da zamotani položaj, rezultanta neizkušenosti, čez noč odpraviti. Aktivna propaganda za obvarovanje smisla skupnosti na znotraj in na zunanji kulturni razvoj, posebno med nižjimi sloji, ozdravljajanje javne morale, boj proti korupciji in protekcijonizmu, tvorijo nalogo cele in morda več generacij. — Življenju treba dati časa. Hrvatski problem je v glavnem problem razvoja mladega organizma. »Vse treba jemati resno, ne tragično« — je dejal neki francoski državnik. Čim bo končala politika abstinence, ki postavlja Hrvatsko v turobni položaj političnega mrtvila, ki je oropalo Jugoslavijo dragocenega, usodi dovoljnega sodelovanja, in potaplja vsako dušo v stagnacijo, čim bode združeno lojalno sodelovanje nesoglasja omililo, bo spasonosnemu času sprave mnogo dela prihranjenega.

Najvažnejše je, da se najdejo v Hrvatski in Srbiji patrijotje, ki hočejo povzročiti konec dosedanjih blodenj in svečano upostaviti direktni kontakt med glavnimi zastopniki ene same rase. Brez te sprave, brez Hrvatske, ki bi

ne bila v mejah enotne, nedotakljive države zadovoljna, ni močne in dvigajočo se razvojno smer zasledujoče jugoslovanske države.

P. S. V članku »Hrvatsko vprašanje« se omenja, da je 50 poslancev priznalo na podlagi programa hrvatske republikanske stranke Stjepana Radića kot svojega šefa. Njihovo skupno število pa znaša 70, če se upošteva vse poslance Radićeve stranke na Hrvatskem in izven nje.

JDS.

Seja eksekutive ljubljanske in mariborske oblasne organizacije JDS se je vršila v soboto popoldne v Celju. Razprava o strankarskih in političnih vprašanjih je pokazala popolnoma enotno naziranje. Na inicijativo celjske okrajne organizacije JDS nadaljuje demokratska stranka že započeto akcijo za preklic redukcije celjskega obrtno-pospeševalnega urada in obrtnega nadzorništva ter skuša solidarno z obrtništvom popraviti nerazumljivi ukrep vlade.

Politične vesti.

Rimska pogodba v odboru sprejeta z ENIM glasom večine v ostri debati v odboru Narodne skupščine, tekom katere so nastopili posl. Voja Marinković (dem.), dr. Kulovec (kler.), Vilder (dem.), Reisner (dem.), Kapitanović (musl.), dr. Šumenković (dem.), Joca Jovanović (zemlj.), Hohnjec (klerikal.). Radikalni so pregovorili Nemca dr. Krafta, da je mesto sebe prepustil k glasovanju namestnika, radikala, in s tem dosegli, da so bile konvencije z 11 glasovi radikalov in Turkov proti 10 glasovom (dem. 5, kler. 3, musl. 1 in zemljor. 1) sprejete.

Odposlanci HRSS v Beogradu. Dne 8. tm. sta prispela v Beograd podpredsednik HRSS dr. Maček in tajnik HRSS dr. Krnjević. Zagrebški veletrgovec je obvestil šefe opozicijskih skupin, da jih obiščeta Radićeva odposlanca. Popoldne sta dr. Maček in dr. Krnjević posetila Ljubo Davidovića v demokratskem klubu in z njim eno uro konferirala. Sestala sta se tudi z Vojo Lazićem, dr. Korošcem in dr. Spahom. Dr. Krnjević je dal novinarjem izjavo, da je cilj njihovega prihoda v Beograd, informirati se o političnem položaju. Ako bi mi bili preje prišli v skupščino, bi jo morali zapustiti. Danes se je položaj spremenil. Treba je storiti vse korake, da se reši politični položaj. Informirali smo se tudi pri predsedniku skupščine glede verifikacije naših mandatov. Z radikali se nismo sestali, ker nimamo zaupanja v sedanji režim. Glede opozicijskega bloka je izjavil dr. Krnjević, da se ne more sestaviti brez predhodnega sporazuma. Blok mora sestaviti vlado zelo široke koalicije. Dr. Maček je prinesel s seboj pooblastila 50 Radićevih poslancev.

Možnosti iznenadenja v taktiki Pašića. Opozicijski blok je pripravljen na vse možnosti v taktiki ministrskega predsednika Pašića. V slučaju, da bi podal Pašić ostavko, bi nastopil opozicijski blok kot skupina, ki prevzame novo situacijo. Radićevci so pristali na vse, kar je dosedaj opozicija sklenila in dovršila. Vse skupine vztrajajo v vprašanju državne uprave pri svojih programih, a izdelale bodo skupen delovni program.

Sestanek plenuma DS odložen. Na seji demokratskega kluba 9. tm. se je sklenilo, da se sestanek plenuma glavnega odbora DS odloži do 16. marca. Ljuba Davidović je poročal o razgovorih z opozicijskimi strankami, zlasti z Radićevci.

Radikalci solidarni z Lazo Markovićem. Glavni odbor radikalne stranke je sklenil, da morajo vsi radikalni poslanci glasovati zoper obtožnico opozicije proti Lazi Markoviću, kdor ne bo glasoval, bo izključen iz stranke. — Odbor je ugotovil, da Marković ni ničesar zakrivil. Laza Marković je pobijal točko za točko obtožbo, nakar se je odstranil. Minister Trifković je v imenu vlade dokazoval, da Marković ni izdajal državnih interesov in da je obtožba proti njemu neosnovana.

Radićevo zmedeno predavanje. Radić je 9. tm. predaval na Dunaju v Leonovi družbi. Izvajal je, da je katoličizem v nasprotju s pravoslavljem univerzalna religija človeštva. O Hrvatih je omenil, da ne sovražijo Srbe, a se jih tudi ne bojijo. Nadalje je izvajal, da sicer spoštuje kralje, a jih ne uboga. Svetovna vojna ga je napravila za pravega kristjana.

Grški republikanci proti vladi. General Kondilis, vodja republikanskih častnikov je začel gibanje proti vladi Kafanarisa, da bi preprečil prihodnjo sejo skupščine, ki naj sklepa o ljudskem glasovanju glede režima. Kralj Jurij je iz Rumunije poslal nadškofu v Atenah pismo, v katerem izraža upanje, da bo sredi maja zopet v sredini grškega naroda.

Bolgarija ratificirala sporazum z Jugoslavijo. 7. tm. je sobranje po burni seji ratificiralo novemberski sporazum z Jugoslavijo. Ministrski predsednik Cankov je zagotovil izvedbo vseh mirovnih obveznosti in prijateljsko sodelovanje z ostalimi državami.

Macdonald za evropski sporazum. Angleška vlada upa, da bo francoska vlada sprejela angleško politiko, ki temelji na simpatijah, a tudi veliki odločnosti v varovanju angleških interesov. Želi sodelovanje Zedinjenih držav in je prepričana, da bo uspešno delovanje Društva narodov odvisno od sprejetja Rusije in Nemčije v društvo. Kakor se zatrjuje, je dobil Beneš na inicijativo Macdonalda mandat za posredovanje med Francijo in Nemčijo.

Rusija in Evropa. Ruska vlada je vzela svoje priznanje od angleške vlade in izreka voljo sovjetske Unije k skupnemu sodelovanju z Anglijo. Sovjetska vlada bo poslala v London svoje zastopnike, ki bodo vredili vprašanje obnove med- in vojaških pogodb in obveznosti, kakor tudi kreditov v Angliji; soglašajo tudi z opustitvijo medsebojnega vmešavanja v notranje zadeve. Začasni zastopnik sovjetske vlade v Londonu je Pakovski.

Nekje moške se posvet'vali kako zamorca bi oprali; — in konečno se je sklenilo, vporabit — Zlatorog-milo.

Nadaljevanje sledi.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

- 12. torek ob 16. uri »Gospa z morja«. Dijaška predstava.
- 12. torek ob 20. uri »Gospa z morja«. Izven.
- Vsled tehničnih ovir se uprizori ta komad samo enkrat ter se abonenti rezervirajo sedeži in lože do 12. ure dneva predstave.
- 15. petek »Revček Andrejček«. A.
- V torek, dne 12. tm. gostuje Ljubljanska drama z Ibesenovo »Gospa z morja«. Režijo vodi nam že znani slovenski režiser g. Šest. V glavnih vlogah nastopijo ga. M. Vera, gg. Rogoz, Danilo in drugi. Napovedana komedija »Osma žena« se je morala vsled obolenosti ge. Nablocke preložiti na prihodnji torek.

»Revček Andrejček«.

Nedeljska uprizoritev ljudske igre »Revček Andrejček« je bila tudi glede kvalitete bolj »ljudska«. Nekatere vloge niso bile baš ugodno zasledene, vendar je treba na drugi strani priznati, da se je nudilo tudi igralsko mlajšim močem priložnost udeleževati se v večjih partijah, dasi to ni bilo povsod v korist igre same. V naslovni vlogi je podal

g. Reš zopet eno svojih izvrstnih starčevskih postav v zelo dobri maski in s premišljeno igro. Le stavki so bili včasih odsekani in pijanost v 2. dejanju nekoliko pretirana. V vlogi župana Jeklena je bil g. Zorman v splošnem neoporečen, vendar bi mu želeli nekoliko več originalnosti. Vse Zormanove kreacije so si tako zelo podobne! — Hčerko Ano je igrala gđ. Stadlerjeva za svoj prvi večji nastop prav dobro, popraviti bi bilo le kretnje, ki prihajajo nekam naglo in sunkoma. Vendar ima igralka mnogo temperamenta, ki bi ga v nekoliko večji meri želeli Franci, gđ. Marnovi, katere nastop kaže v ostalem zadovoljiv napredek. Radi omenjamo hlapca Anžeta z njegovo skoraj pristno slaboumnostjo, nad katerim je bilo občinstvo tako zelo navdušeno, da ga je ponovno sredi dejanja akklamiralo. G. Janko ga je podal z lepo igro, v skladni maski in s pristrnim notranjim humorjem. Simpatično fantovsko postavo je ustvaril g. Pfeifer v svojem Pavletu in tudi g. Velušček je bil primeren Grešnik. Zadovoljiva je bila gđ. T. Mirnikova kot Jerica, stara Neža gđ. Neradova pa nekoliko površna, premalo resna. Gostilničar Domen je bil medel in brez karakteristike. G. Rebeku bo treba oplemenititi govor in izobličiti izraz, kar vse še pojde — seveda v etapah. Z dobro komiko je podal birača g. Ferlež, tudi Zmikan Matija (gosp. Košič) je bil na dobrem mestu, dasi mestoma nekoliko preveč kričav, Zvitoroga pa je igral g. Strašek po svoji navadi nekam nervozno. — V režiji g. Reša so se vrstila dejanja s precejšnjo živahnostjo, vendar se je tuptam opazalo zaostajanje tempa, osobito v 3. dejanju v gostilni, ki je bilo zunanje in notranje nekam prazno in brez življenja. Kulise so bile mestoma nesigurne, peč v gostilniški sobi papirnata in sploh neprimerna. Tudi bi bilo treba postaviti med Domenovo in županovo izbo nekoliko več razlike. Končno pa je tudi nam vzlic nekaterim nedostatom izraziti zadovoljstvo nad dobrim materialnim uspehom predstave, ki je našemu s finančnimi skrbmi obremenjenemu gledališču tako zelo potreben. Gledališče je bilo zelo toplo zakurjeno, za kar bo skrbela uprava tudi nadalje.

Cellske novice.

Občni zbor Ciril-Methodovih podružnic v Celju se je vršil v petek 9. tm. v Narodnem domu. Po poročilih društvenih funkcionarjev o delovanju podružnic v pretečenem poslovnem letu, ki je bilo prav lepo, se je sklenilo na podlagi poročila delegatov iz glavne skupščine, da se vodstvo CMD v Ljubljani naprosi, da skliče pred glavno skupščino redno tudi zborovanje delegatov, kjer se naj razpravljajo važna nacionalna in organizatorična vprašanja, ki na manifestacijskih skupščinah ne pridejo na vrsto in deloma tudi tje ne spadajo. Obširno se je razpravljalo o oživljenju zanimanja za našo prepotrebno šolsko družbo ter se je sklenilo prirediti letos 1. junija večjo narodno veselico s srečolovom, da se tako podpre Družbino blagajno, ki trpi pomanjkanje. Pri volitvah sta bila izvoljena z malimi izpremembami dosedanja odbora, moški podružnični predseduje g. prof. Mravljak, ženski pa ga. dr. Dečkova. Mala udeležba na obč. zboru je zopet pokazala, da je interes za CMD padel in da je v Celju uprav velika armada takih nacionalnih ljudi, ki svojo nacionalnost in delavnost dosledno dokumentirajo s tem, da se pri javnem nacionalnem delu ne prikažejo, razun tedaj, če se obeta kaka lokalna osebnost gonja. Vsem onim pa, ki so že drugič in tretjič zborovali kot stari, vneti Cirilmetodarji tako zelo osamljeni, kliče v imenu dobre nacionalne stvari in onih trpečih in preganjanih tostran in onstran naših granic, krepko naprej na delo za Družbo sv. Cirila in Metoda!

Občinski svet celjski ima danes v ponedeljek 11. tm. ob pol sedmih zvečer svojo redno.

Citlier Zeitung modruje povodom smrti Wilsonove o njegovi krivdi na nesreči nemškega naroda, ki jo pomenja vstop Amerike v svetovno vojsko ob strani onih, ki jih je hotela Nemčija zaslužiti svojemu svetovnemu imperiju. Pri tem prihaja ta nemški list do zaključkov in izvajanj, ki daleko niso na mestu in so v ostrem

nasprotju z našim narodom in usodo naše države, koja je ob sodelovanju in pomoči Amerike in njenega velikega predsednika Wilsona ohranila svojo samostojnost in združila v svojih mejah ogromno večino vseh južnih Slovanov. Ko še ni bila docela zlomljena nemška sila na bojnih poljanah, je kot nov evangelij odrešenja šel po svetu Wilsonov nauk o samoodločbi narodov. Nas Slovencev ta nauk velikega apostola miru in pravice ni povsem odrešil, mnogo stotisočev naših bratov in sester ječi še danes v sužnjosti onih dveh narodov, ki sta vedkovna naša sovražnika — Italijanov in Nemcev, vendar pa smo iz tisočletnega robstva močnejšemu sosedu vstali svobodni in svobodni svoji državi. To je za nas veliko in največje zgodovinsko dejstvo, ki je tesno vezano na ime Wilsonovo, odtod naša čustva spoštovanja in hvaležnosti do moža, o čegar svetovni veličini pač naši Nemci in renegati v Jugoslaviji ne bi smeli pri nas izrekati svoje sodbe. Ako pa store to danes na nedostojen in drzen način, kaže le to, da se nemški duh, ki ga je sovražil cel svet, še ni prav nič izpremenil, da je v njen še vedno ona beštija sile in surovosti, ki misli, da mora vse njej služiti. Vsa svetovna krivica, ki jo trpi nemški narod danes, obstoja pa v glavnem v tem, da mu ni uspelo zagospodariti celemu svetu in da ni izgleda, da bi se nekdaj časi še kedaj vrnili.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Danes, v ponedeljek, dne 11. febr., bo predaval ob pol 8. uri zvečer v risalnici drž. deške meščanske šole g. dr. Anton Schwab o »otroških nalezljivih boleznih«. Z ozirom na to zelo važno snov, ki naj bi bila znana vsem roditeljem (zlasti pa materam!), se pričakuje velike udeležbe. Tudi one osebe, ki niso člani ljudskega vseučilišča, imajo ob tej priliki prost vstop.

Nočno službo ima ta teden lekarna pri Križu v Cankarjevi ulici.

Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem pridobitnim krogom celjskega okoliša, da se vrši v Celju dne 12. februarja tl. ob 8. uri zvečer IV. carinska konferenca v prostorih Javne skladiščne in prevozne d. d. (Savinjsko nabrežje štev. 3-I, poslopje carinarne). Vabimo vse zainteresirane kroge, da se te institucije v čimvečji meri poslužijo.

Ali ni že to smešno! Celjski Nemci in tisti, ki se k njim prištevajo, so imeli v soboto večer v hotelu Union svojo predpustno družabno zabavo, ki v tej obliki ne more biti nikomur na poti. Da pa se je od strani vlade pritegnilo za varnost Nemcev v Celju za ta večer od zunaj cela vrsta orožništva, to pa ni le smešno, temveč žaljivo. V Celju je močna armada drž. policije, ki bo vendar znala ustrahovati kako razgreto mlado glavico, ako bi jo gnala korajža in navdušenje, da bi hotela med Nemce hodit strašit in se smešit. Celje je mirno mesto, in celjsko slovensko prebivalstvo je zrelo in dostojno do viška popolnosti, ako se ga ne draži po nepotrebnem. To vedo prav dobro i naši nemški somoščani, znala bi pa to že končno lahko tudi naša vlada in nam ne pošiljala prav po nepotrebnem žandarmerije na vrat in razsipala državni novce!

»Klub napred. slov. akademikov v Celju« je priredil v soboto, dne 9. tm. svoj informativni in debatni sestanek, ki se ga je članstvo v lepem številu udeležilo. Pretresala so se važna vprašanja, posebno vprašanje bodočega dela in pritegnitve mlajših članov k aktivnemu sodelovanju. — Mimogrede omenjamo, da je prejel klub v znak priznanja svojega kulturnega delovanja enkratno državno podporo, ki se uporabi za skorajšnjo ustanovitev klubove 11. ljudske knjižnice v Krogu pri Murski Soboti. Graje vredno pa je, da se starejši poklicani faktorji vse premalo zanimajo za delo naše celjske napredne akademske omladine.

Celjski šahovski klub priredi redni občni zbor v sredo 13. tm. v klubovi sobi kavarne Evropa z običajnim dnevnim redom. Z ozirom na to, da se vrši volitev novega odbora, so gg. člani vljudno vabljeni, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Umrla je 7. tm. ga. Uršula Breščar, vdova ravnatelja pomožnih uradov, v 85. letu starosti. N. v m. p.!

Turistovski krožek »Ojstrica«. V sredo 13. tm. ob 8. uri zvečer občni zbor v klubovi sobi gostilne Branibor. Udeležba dolžnost. — H. Mirnikova, tajnica.

Prijeli smo in priobčujemo: Oficirji celjskega garnizona ne prireajo 23. tm. »Oficirski elitni ples«, kakor je to v Vaš. cenj. listu št. 15. od 7. tm. javljeno. Omenjena nočica se je objavila v Vašem listu brez vednosti oficirjev celjskega garnizona. — Upravni odbor ofic. doma celjskega garnizona. Predsednik, potpukovnik: Bran. J. Šuput.

Dijaška kuhinja v Celju je prejel od ge. Marice in g. Franc Turnška, bančnega uradnika v Celju 50 Din mesečno venca pokojni gospej Matildi Erhartičevi, odvetnikovi soprogi v Celju. Nadalje je poslalo vodstvo deške osnovne šole 54 Din in dekliške osnovne šole v Celju 10 Din. V posnemanje!

Himen. Poročil se je gosp. Karol Bervar, vodja orglarske šole in hišni posestnik na Bregu pri Celju z gđ. Anico Jagrič, hčerko g. Jagriča, nadoficijala in posestnika v Kozjem! Čestitamo!

O gospodinjstvi soli v Celju, ki se odpravi dne 18. februarja tl., priobčujemo še nastopno: Gojenke bodo morale prisostvovati pouku v vseh panogah gospodinjstva, torej ne da bi se učile samo kuhanja ali samo šivanja itd. — Poučevalo se bo vsak delavnik dopold. in popoldne. Šola nima za zdaj še internata ter bodo gojenke stanovale zasebno, ozir. pri starših. Vse gojenke bodo imele le opoldne skupen obed v šoli. Natančnejši pogoji za sprejem gojenk so objavljeni na črni deski dekliške meščanske šole. Vpisovanje gojenk bo neprekinjeno le 13. in 14. februarja dopoldne v poslopiju meščanske šole.

Udruženje vojnih invalidov kraljevine SHS v Celju se tem potom najtopleje zahvaljuje upravi mestnega gledališča v Celju, ki je dovolila za vsakokratno gledališko predstavo 6 brezplačnih vstopnic invalidom tukajšnjega invalidskega doma in s tem omogočila tudi tem posecanjem svetlišča prosvete in kulture. — Odbor.

Zavod šolskih sester v Celju je minuli četrtek in preteklo nedeljo uprizoril dramo »Ivana d'Arc«. Že v četrtek so gojenke prav dobro igrale, moramo pa priznati, da je bilo pri ponovitvi naravnost izborna. Videl sem že marsikatero mladinsko igrano na odrih, a tako dovršeno dobro še ne. Vsa čast mladim diletantkam, ki so vse dobro pogodile svoje vloge, nadvse pač Ivana, ki kaže prav izbornen talent. Prireditelj je bila prirejena tako pristržno lepo, kakor je pri vzornem zavodu že običajno. Izvrstna uprizoritev sama, zraven pa krasno igranje salonskega orkestra iz Narodne kavarne, vse se je zložilo v poetično in vzgojno prireditev. Šolske sestre so s to prireditvijo napravile lepo, karitativno in vzgojno delo. Hvala jim za to! Srčna hvala pa tudi gospodu kavarnarju Adolfu Mencinu, ki je dal za obe prireditvi brezplačno salonski orkester na razpolago, ki je mnogo pripomogel, da sta prireditvi tako sijajno uspeli. Bog mu plačaj!

Nesreče. Franc Weber, mesarski pomočnik pri Rebeuscheggu je padel po stopnicah in si zlomil obe roki. Jesih Alojz, delavec pri prvi jugoslov. železni industriji v Celju, je padel na potu domov in si zlomil levo nogo. — V Westenovih tovarni se je urezal delavec Valentinčič Štefan močno na desni roki, Pirc Alojz na levem licu, Ambrožu Ivanu pa je stiskalnica zmečkala levo roko. V strojljni tovarni na Polzeji pri Celju je delavca Ivana Novaka podsul kup drv; pri čemur se mu je zlomila leva noga.

Portarja je ga. Ivanka Kranjc, por. Mavčič celjski »Orjuni« 50 Din in istotako 50 Din CMD v Celju za pomoč mladim »soli na« se blagovolita dvigniti v upravnistvu »Nove Dobe«.

Uzmoviča. Ivan Mejač, delavec iz Gaberja, je bil 1. 1923 zaposlen v Majdičevi trgovini v Celju. Po njegovem odhodu se je ugotovilo, da je zmanjkalo okoli 200 pil. Poizvedbe so privedle do aretacije Mejača, ki se je 5. tm. moral zagovarjati s svojim skrivcem Jos. Zupanom pred celjskim okrožnim sodiščem. Mejač je bil obsojen na dva meseca ječe, Zupan pa na 150 dinarjev globe.

Pretepač. Ignac Spes, 44-letni delavec v Ljubečnem pri Celju, je bil

zaradi tepeža že desetkrat kaznovan. Dne 4. nov. je napadel z odprtim nožem nekoga Fidlerja, ki je med tepežem zbežal pred nasilnežem. Spes je zasledoval Fidlerja in pehnil drugega tovariša, za katerim se je Fidler ustavil. Celjsko okrožno sodišče je krivolonežu prisodilo 6 mesecev težke ječe.

Po vedrih in solnčnih dneh se je nebo vnovič izpremenilo. Že dva dni se odevata log in polje z gosto snežno odejo. Marsikdo se je oddahnil v veri, da bo mraza, ledu in skrbi za dragoceno kurjavo konec, toda zaenkrat so ti upi pokopani in treba bo pač počakati Jupitrove milosti.

Čistite hišne hodnike! Hišni posestniki se opozarjajo, da sproti očistijo hodnike, da se ne pripetijo nepotrebne nesreče, kakor se je to zadnjič zgodilo.

Predpis davka na poslovni promet za leto 1923. V smislu zak. o davku na posl. promet, Ur. l. št. 113 iz leta 1921 in št. 20 iz leta 1922 se daje v splošno vednost: V času od 15. do 29. svečana 1924 bodo v pisarni pristojnega davčnega urada razgrnjeni izkazi o predpisu pavšalno odmerjenega davka na poslovni promet za leto 1923 od prometa iz leta 1922. Rok za vložitev prizivov zoper odmero tega davka potече s 15. marcem 1924. Davkoplačevalec, kateri ni vložil prijave o doseženem prometu, je zgubil v smislu člena 10 zakona o davku na poslovni promet iz leta 1922 pravico do pritožbe zoper izvršeno odmero uradnim putem.

Proračun za leto 1924. Veliki župan mariborske oblasti je sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani z odlokom z dne 18. januarja 1924, št. 549 dovolil mestni občini celjski, da sme v upravnem letu 1924 po celem občinskem ozemlju pobirati sledeče doklade, naklade in davščine: 1. 120-odstotno (enstodvajset-odstotno) obč. doklado na drž. najmarino; 2. 160-odstotno (enstodšestdeset-odstotno) obč. doklado na drž. zemljarino; 3. 270-odstotno (dvestopetdeset-odstotno) obč. doklado na obč. pridobnino, na posebno pridobnino in rentnino; 4. 10-odstotni (deset-odstotni) najemniški vinar; 5. 4-odstotno (štiri-odstotno) kanalsko pristojbino; 6. obč. davščino na vozila; 7. 15-odstotno (petnajst-odstotno) vodarino za mestni vodovod v mestnem območju in 20-odstotno (dvajset-odstotno) vodarino za izvenmestno okolico; 8. 357-odstotno (tristopetdesetdeset-odstotno) obč. doklado na drž. trošarino od vina in vinskega mošta. Ta dokladni odstotek velja le do morebitne spremembe izmere državne trošarine; 9. samostojne naklade in sicer: a) na pivo od hl 75 Din; b) na navadno žganje od hl stopinje 12.50 Din (kar odgovarja zaproseni davščini 5 Din od litra); c) na poslajeno žganje in likerje od litra 5 Din; d) od govedi in telet nad 1 letom po 12.50 Din; e) od telet pod enim letom 7.50 Din; f) od prašičev 7.50 Din; g) od drobnice 2.50 Din. **Doklada pod 8.) in naklada pod 9.) se pobirajo od dne 1. januarja 1924.** Naklada na pivo in žganje sme zadeti le dejansko porabo teh predmetov v občini, ne pa proizvodnje in trgovskega prometa, ter se tudi ne sme pobirati od žganja, ki je po zakonu prosto državnega davka. **Naklada na meso od kosa živinčet se pobira pri klanju.** 10. Občinsko davščino na prenočišča na podlagi navedbe velikega župana mariborske oblasti št. 20 z dne 8. jan. tl., Ur. l. za Slovenijo št. 3. 11. Občinsko davščino na ponočni obisk gostiln, kavnarn in barov in na igranje s kvartami na podlagi navedbe velikega župana mariborske oblasti št. 17 z dne 7. jan. tl., Ur. l. za Slovenijo št. 3. 12. Občinsko davščino na veselice na podlagi navedbe velikega župana mariborske oblasti št. 18 z dne 7. jan. tl., Ur. l. za Slovenijo št. 3. 13. Občinske takse v smislu zakona z dne 12. avgusta 1921, št. 429, Ur. l. št. 131-22 v oni izmeri, kot so se pobirale v upravnem letu 1923. Obč. davščina od prirastka vrednosti nepremičnin (naredba pokr. uprave z dne 19. aprila 1923, št. 172, Ur. l. št. 40) ostane v veljavi, dokler se je ne ukine. Glede tovarniških davščin sledi odločba.

Turistika in šport.

Avstrija : Jugoslavija 4 : 1. Prva mednarodna tekma med našo in avstrijsko reprezentanco, ki je bila od-

igrana 10. tm. v Zagrebu je proti vsakemu pričakovanju prinesla našim občuten poraz. Šicer je bilo pričakovati zmago gostov, vendar pa ne s tako visoko goal-diferenco. Avstrijci so se pokazali kot izborni tehniki in prevdarne igralce kljub skrajno slabemu igralšču, na katerem je bilo celo morje vode in blata. Videti je bilo, da imajo za sabo že popolni training. Nasprotno je bilo naše moštvo popolnoma nesigurno, izvzemši vratarja Vrdjuka. Videla se je popolna netreniranost posameznikov — o kombinacijski igri pa s strani Jugoslovanov sploh ne moremo govoriti. Celi čas igre so bili v precejšnji premoči Avstrijci, in napadi Jugoslovanov so bili ostri, a žalibog le hipni, medtem ko je nasprotnik skoro stalno ogrožal naša vrata in so strelj končali v rokah vratarja ali v outu. — Prvi goal za Avstrijce je padel v osmih minutah in je nato do konca prve polovice ostal neizpremenjen z rezultatom 1 : 0, kot 8 : 3 za Avstrijo. V drugi polovici je podvezlo koj spočetka inicijativno naše moštvo. V enajstih minutah je bila diktirana enajstmetrovka proti Jugoslaviji, ki je končala v mreži — rezultat 2 : 0. Koj nato napadejo Jugoslovani v naravnost divjem tempu ter dosežejo v štirinajstih minutah po Dubravčiču prvi in edini goal — stanje 2 : 1. Vsak je pričakoval in želel, da naši obdržijo započeti tempo in tako izravnajo — razočaranje je bilo za vse gledalce, ko so v osemnajstih minutah poslali Avstrijci po lepi kombinaciji žogo vtretjič v našo mrežo in držali vodstvo s 3 : 1. Naših igralcev in publike se je polastila nervoznost, ki se je še stopnjevala, ko so naši v 27 minutah diktirano enajstmetrovko proti Avstriji streljali vratarju naravnost v roke. Usoda je bila zapečaten — publika je začela nejevoljno odhajati. V 42 minutah so Avstrijci poslali žogo ponovno mimo Vrdjuka in mreža se je stresla. Končni rezultat 4 : 1, kot 12 : 6. Sodnik g. Herites iz Prage zelo dober, vendar nekoliko prestrog in je gosto prekinjenje vplivalo tudi na igro. Vobče se je obojestransko igralo fair. K celemu poteku igre pa lahko pripomnimo samo eno: Inozemstvo nas je našlo zopet enkrat nepripravljene — lanski renome je zelo okrnjen, kar je skrajno sramotno za naš sport. Gledalcev je bilo ca. 16.000.

Dnevna kronika.

Za izboljšanje poštne in prometne zveze v Gornjesavinski dolini. Poštne in prometne zveze v Gornjesavinski dolini niso bile nikdar dovolj in idealno urejene. Priznati moramo pa, da se je v dobi Avstrije nekaj storilo s sodelovanjem domačih činiteljev, v glavnem pa smo bili seveda tudi za Avstrijo oni pozabljeni in zanemarjeni kot slovenske zemlje, ki je za nemško upravo avstrijsko prihajal le v toliko v poštev, kolikor je bilo to v interesu ekspanzije nemškega planinstva in nemškega tujskega prometa v te naše lepe slovenske kraje. Po prevratu pa smo v jugoslovanski upravi v pogledu poštne in prometnih razmer nazadovali tako zelo, da nam silijo v pero najtrpkejša beseda kritike na naslov poštne uprave in naslov naših slovenskih domačih činiteljev, ki so to dopuščali. Vsi opomini in klici javnosti so bili v tem pogledu zaman. Kakor slišimo se je v zadnjem času započela energična akcija za izboljšanje teh obupnih razmer. Ako smemo verjeti glasovom, ki prihajajo iz tega pozabljenega kota naše domovine, se ustanove pri poštne uradih Gornjesavinske doline telefonske centrale ter se prav resno pripravljajo tudi redna poštna avtomobilska zveza iz Rečice na Paki preko Mozirja po Savinjski dolini v Gornjigrad—Ljubno z večjim avtomobilom ter iz Ljubnega v Solčavo z manjšim avtomobilom. Ako ti načrti in obljube, ki jih slišimo, postanejo resnica, bo to neizmerne pomena za gospodarski razvoj teh krajev in za povzdigo tujskega prometa. Tega se mora zavedati v polni meri naša državna uprava, kakor tudi domači činitelji, okrajni zastopi in občine. Nazaj ne smemo več, kakor je bilo to zadnja leta, mi moramo v tem pogledu naprej, to je naš življenski interes, da se ta biser naše zemlje odpre svetu in napravi dostopnega. Celje kot nekako središče in izhodišče za naša

kopališča na našem Štajerskem je postalo silno priljubljena točka, to opažamo od leta do leta v višji meri, ne imejmo oči zaprtih in delajmo z vsemi močmi, da se iz Celja omogoči dostop v Gornjesavinsko dolino in njene prelepe planine na hiter in primeren način, da se naši južni bratje ne bodo naveličali neurejenih razmer pri nas in začeli hoditi drugam.

Smrtna kosa. Dne 7. tm. je umrla ga. Marija Glažer, mati grajščakinje na gradu Gutenbüchel pri Šoštanju, v starosti 66 let. Pokojnica je bila zelo ljubeznjiva in splošno priljubljena.

Neues Wiener Journal. Po naredbi ministra notranjih del sme list »Neues Wiener Journal« zopet prihajati v državo.

Redukcija na univerzah. Vsled naredbe ministrstva prosvete so bili upokojeni na beograjski univerzi štirje profesorji, na zagrebški 8, na ljubljanski profesor Niko Bubnov in profesor Mirko Kosič.

Špijunska afera v Nemčiji. Francoska vlada je angažirala kinoigralko Brussio za svojo vohunko v Nemčiji. Za svoje delo je dobila visoko nagrado 80.000 Din mesečno. Živela je veselo in razkošno življenje. Od moških, ki jih je zvalila v svojo past, je zvedela za vse skrivnosti. Pred kratkim je bila okradena, naznanila je tatvino policiji, ki je izsledila tatu in našla med ukradenimi stvarmi tudi dnevnik špijonke. V dnevniku so bili zabeleženi sestanki z oficirji in njihove izjave. Lipsko sodišče jo je obsodilo na deset let težke ječe.

Državna lovarna za svilo v Novi Kaniži. Te dni se je vršila slovesna otvoritev državne tovarne za svilo v Novi Kaniži ob navzočnosti trgovskega ministra dr. Kojiča.

Zaščita industrijske svojine »Z. Z.« Uprava za zaščito industrijske svojine je v ministrstvu za trgovino in industrijo na osnovi § 94 naredbe o izvršenju uredbe za zaščito industrijske svojine, določila, da se prizna predmetom industrijske svojine na tretjem velesojmu »Zagrebskega zbora« za čas od 27. aprila do 5. maja 1924, pravo prvenstva v smislu § 160 zakona o zaščiti industrijske svojine in §§ 94 in 99 naredbe o izvršenju uredbe o zaščiti industrijske svojine.

Moljenje zakona. V Ljutomeru oženjeni mesar J. S. se je zaljubil v fiktakarico A. L. Temu je sledilo še kaj družega. Ker je pa njegova žena bržkone zvedela o tej skriti ljubezni, jo je A. L. popihala iz Ljutomera v Maribor. S. se je zanimal za njeno novo bivališče, še bolj pa njegova žena, kajti ta je po detektivih izsledila, da se skrito zaljubljena shajata pri »Črnem orlu« v Mariboru in tožila je z dokazi v rokah A. L., katero je sodišče tudi res v prvi in drugi instanci obsodilo na dva tedna zopora poostrenega z dvema postoma, dvema temnicama in z dvema trdimi ležiščama.

Čevljar spovednik. V Veržeru na Štajerskem je navada, da se pred in ob polnočnici ne spoveduje. Lansko leto pa je hotelo biti nekaj žensk spovedanih in obhajanih. Temu nedostatku je hotel pomoči čevljar A. F. Šel je v spovednico in spovedal neko žensko. Ko je ženska hotela prejeti sv. obhajilo, so se duhovniki začudili, kako to, ko ni ženske nihče spovedal. Poizvedovanje je dognalo, da je omenjeni čevljar opravil mesto spovednika. Sodnija ga je za njegovo »človekoljubno« dejanje obsodila na tri tedne pokore.

Finančna delgacija objavlja, da izide »Izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjižcah) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za IV. četrtletje 1923« v eni prihodnjih številkih Uradnega lista.

Ljubezenska žalolgra. Orožnik Petar Blašič v Sajkaš-Sv. Ivanu se je že dalje časa potegoval za mlado Mileno Vlaskalijo, ki mu je ljubezen tudi vračala, tako da se je odločil za poroko. Toda starši so se združili v odločno protivili in zabranili dekletu vsako občevanje z orožnikom. To je mladega moža tako raztogotilo, da je sklenil vso zadevo končati s krvjo. V torek, 5. februarja, je stopil okrog 10. ure v stanovanje dekletovih staršev in ustrelil iz svojega službenega samokresa ljubico, ki je takoj izdihnila. Nato je nameril orožje proti sebi in si z dvema krogli prestrelil glavo. V brezupnem stanju so ga prepeljali v Novosadsko bolnico. Iz Novega Sada

Edin pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkulantneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

je odšla sodna komisija v Sv. Ivanu, da uvede preiskavo in obducira mrliča.

Lavina podsula vas. Na Slovaškem se je dogodila velika elementarna katastrofa, ki je zahtevala 18 človeških žrtev. Snežna lavina je zasula celo vas.

Puščavnik. Urednik beogradske »Politike« je našel ob Savi pri Beogradu nekega moža, ki stanuje v globoko izkopani jami. Piše se Marko Vujić, pred vojno je bil krmar na ladajah. Vojna mu je uničila vso rodbino, vsled česar je zapustil hrupno življenje. Policija je ugotovila, da je slaboumen, on pa zatrjuje, da povsem normalno misli. V jami preiščuje svoje življenje in piše verz.

Prebrisan tat. V Beogradu je aretirala policija nekega moža, ki se je pripeljal z brzovlakom z Dunaja. Ko je izstopil, in v rokah je držal kovček, mu je slučajno spodrsnilo, padel je na tla, iz kovčka pa je odletela svila. Na policiji je izpovedal, da je pošten tat. Kradel je na ta način, da je imel v kovčku dvojno dno. V kateri trgovini je bil, je postavil kovček na stvar, ki mu je bila všeč in dotično blago je izginilo v kovčeku. Tatu so zaprli in obvestili policije Evrope.

Glavna letna skupščina Društva Rudečega Križa Kraljevine SHS se je vršila 30. januarja do- in popoldne v Domu Rudečega Križa v Beogradu. — Na skupščini so bili zastopani vsi kraji naše zemlje iz 12 organiziranih oblastnih odborov, ki so poslali 25 delegatov, in po 1 zastopnik ministrstva za narodno zdravje, min. vojne in min. za socijalno politiko in člani Glavnega odbora. Občinstvu je bil pristop dovoljen ves čas zborovanja. Skupščina se je vršila v redu in z velikim zanimanjem, diskusija je bila prijateljska in zelo plodna za nadaljnje delo Rudečega Križa. Po sprejetju poročil o delovanju, finančnem stanju in dr. je bil izrečen dosedanjemu Glavnemu odboru absolutorij. Istotako je bilo likvidirano vprašanje delovanja prošlega Gl. odbora Srp Rudečega Križa za časa njegovega delovanja od 1912 do 1920 in prebrano poročilo izbrane ankete komisije. Tudi temu Gl. odboru je bil izdan absolutorij in izrečeno priznanje za uspešno delovanje Srp. Rud. Križa. — Za predsednika Društva Rudečega Križa SHS je izvoljen gosp. dr. Marko T. Leko, vsučilišni profesor v pok., dosednji podpredsednik in stalni član Gl. odbora od l. 1909. Ožji Gl. odbor sestoji iz 24 članov in članic iz Beograda in nadj. odbor iz 11 članov (od teh 7 iz Beograda). Da bi se manifestirala zahvalnost napram onim, ki so si stekli velikih zaslug za Rudeči Križ, je izbrala skupščina za častne predsednike gg. dr. Vlad. Gjorgjevića, osnoveatelja Srp. Rudečega Križa in Mih. Jovanovića, preds. Kasacijskega sodišča in dosedanjega predsednika Gl. odbora. Konstituiranje izvoljenega ožjega Gl. odbora se bo izvršilo v nekaj dneh v navzočnosti širšega Gl. odbora, ki tvorijo ožji odbor, predsednik Društva in predsedniki vseh obrazovanih obl. odborov po novih pravilih. Ta širši odbor se sestaja obvezno po enkrat v letu.

Narodno gospodarstvo.

Avtonomne doklade k direktnim davkom v Sloveniji. V 11. številki »Uradnega lista«, ki izide 12. fm., objavi delegacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o avtonomnih dokladah na direktno davke za leti 1922 in 1923. Iz tabel I. in II. je razvidna obremenitev davkov po posameznih vrstah doklad, pregled III. pa izkazuje celokupno višino vseh doklad. Davčni

uradi izkazujejo v opozoritvenih opominjalnih položnicah itd. državni davek in avtonomne doklade, komulativno. Davkoplačevalci so radi tega čisto mnenja, da so zneski, ki se od njih tirjajo, samo državni davki. Iz omenjene objave bodo mogli posneti, da temu ni tako, marveč da izdaten del celokupne obremenitve odpade na avtonomne doklade.

Kmetijsko gospodarstvo. Za kmetijske šole in praktične kmetovalce spisal kmet. svetnik Viljem Rohrman, tretja na novo predelana izdaja. Založila Goričar & Leskovšek v Celju 1923. V zelo agilni založbi Goričar & Leskovšek v Celju je izšlo zopet delo, ki je za naše gospodarstvo na kmetih neprecenljive važnosti. Pisatelj razpravlja v njem o aktualnih vprašanjih, tako n. pr. o rodovitnosti, obdelovanju, pomenu bližine kmetijskih tovarov, pravicah in bremenih, delavskem položaju, družabnih, socialnih in tržnih razmerah, davkih in kmetijskih zakonih, povečanju in izboljšanju, pridobitvi in varstvu posestva — nadalje o orodju, živini, deželni pridelkih in denarju. Sledita važni poglavji o kmetijskem delu in uredbi gospodarstva. Važne za vsakega kmetovalca so kmetijske cennitve in gospodarski preračuni. Vsak vesten gospodar naj pazno predela kmetijsko knjigovodstvo, ki je navadno že pri srednjevelikih posestih važnega pomena. Knjiga je poljudno pisana in zelo pregledno urejena. Toplo jo priporočamo vsakemu gospodarju in kmetijskim šolam kot izborni pripomoček k gospodarskemu napredku.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic, Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Ja moja ljuba gospa, tako je, kakor sem Vam že večkrat povedal, da kupite najboljšo in najcenejšo čevlje za dame, gospode in otroke edino v veletrgovini R. STERMECKI, Celje, ker vsakdanje čevlje izdeluje sam po domačih čevljarjih, fine pa dobavlja v velikih množinah iz najboljših tu- in inozemskih tovarov. Trgovci engros cene. Cenik zastoji.

Proti nagradi zamenjam stanovanje obstoječe iz 2 sob in kuhinje, 20 minut od žel. postaje Celje, za enako v mestu ali okolici. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje 30«. 3—1

SALAMA

prvovrstna novo blago povsem zrela

se dobi povsod Prva hrvatska tvornica salama, prekajenega mesa in masti

M. Guvričević & sinovi d. d. Petrinja

Generalno zastopstvo za Slovenijo A. Bunc in drug Ljubljana - Celje - Maribor.

Učenca

s primerno šolsko naobrazbo in poštenih starišev iz okolice Celja sprejme, Specijalska in delikatesna trgovina: Anton Fazarinc, Celje. 3-2

Reducirani državni uradnik s 15. leti službene dobe, popolnoma vešč 4 jezikov, išče pisarniško službo kjersibodi najraje na Štajerskem. Cenj. ponudbe na upravo Nove Dobe pod »Neusmiljena redukcija«. 1

Nespremljeno soho i š č o

učiteljica

Ponudbe na upravo »Nove Dobe«. 3-2

Trgovski pomočnik

mešane stroke, mlajša moč, išče službe. Nastop takoj. Ponudbe pod »Marljiv« na upravo »Nove Dobe«. 3-2

Razširjajte „Novo Dobo“!

Svetovnoznana nemška tovarna vodnih turbin

išče za Maribor in pripadajoči gospodarski okoliš

popolnoma veščega zastopnika

za projektiranje in napeljavo vodnih sil. V pošteved pridejo le dobro vpeljeni, reprezentativni gospodje v boljši družabni dispoziciji. Cenjene ponudbe, za katere je zasigurana stroga zaupnost, se prosijo na M. N. E. 6493 na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3—3

2 obtočna motorja

70 in 55 PH, znamke Siemens-Schuckert Wien, 380/220 voltov, 920 obtokov, prvi popolnoma nov, drugi z novo rotacijo, se proda, Vprašanja na upravo tega lista. 3—3

V veliki izbiri! Najboljše! Najcenejše! V veliki izbiri!

Celko in angleško sukno za moške obleke, površnike, veloure za damske plašče, volneno modno blago, barhente, šifone, cefirje, zimsko in letno perilo, pletene jopice, dežne plašče, nogavice, rokavice, ovratnike, kravate in drugo modno blago kupite po zelo znižani, konkurenčni ceni v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

Kralja Petra cesta 5 Celje Kralja Petra cesta 5

Blago prvovrstno!

Cene nizke!

Poslužba solidna!

20—20

Podpisani naznani v svojem in v imenu brata dr. jur. Rudolfa Breschar žalostno vest, da je njihova ljubljena mati oz. tašča in stara mati, gospa

Uršula Breschar

vdova ravnateljica pomožnih uradov

v četrtek, dne 7. februarja ob pol 9. uri zvečer v 85. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se je vrši v soboto, dne 9. februarja ob 4. uri popoldne v Podčetrtku na pokopališče pri Mariji Devici na Pesku.

CELJE, dne 10. februarja 1924.

Dr. med. Emerik Breschar.